

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๑ ไฟล์ที่ ๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

เราเกิดมาเป็นมนุษย์นะ มนุษย์นี้ มนุษย์สมบัติมีค่าที่สุด เรามาศึกษากัน ศึกษาทางวิชาการ ฝึกเพื่อที่จะออกไปเป็นวิชาชีพ เรื่องชีวิตใจ ชีวิตนี้สำคัญที่สุด ชีวิตนะ หน้าที่การงาน การศึกษา การงานต่างๆ อย่าไปเครียด เพราะอะไร เพราะนี่เป็นปัญหารอง ปัญหาหลักของเราคือชีวิต ชีวิตของเรา เกิดมาจากไหน เกิดมาจากพ่อจากแม่ เกิดมาจากพ่อจากแม่ มันก็ต้องไม่สมความปรารถนาของพ่อแม่สิ มันเกิดมาจากกรรมทั้งนั้นแหละ แรงขับของเรามีเราจึงมาเกิดกัน พอเกิดมาแล้วเราเป็นมนุษย์สมบัติ อริยทรัพย์เพราะมีเรานะถึงมีโลกนี้หมดเลย เราสู้โลกนี้หมดเลย ถ้าไม่มีเราละ โลกก็เป็นอยู่อย่างนี้แล้วเราจะได้อะไรละ เห็นไหม มนุษย์สมบัตินี้สำคัญที่สุดเลย

เราเป็นเจ้าของสมบัติใจ แต่สมบัติภายนอกนะ แก้ว แหวน เงิน ทองเป็นสมบัติจากภายนอก ศึกษากัน มีอาชีพกัน แสวงหากัน แสวงหาของที่เป็นแต่เฟอร์นิเจอร์ไว้ แล้วเจ้าของมันคือใคร เจ้าของมันคือเรานะ แล้วเราคือใคร เราก็ไม่เห็น เราเป็นธาตุ ๔ เราเป็นร่างกายของมนุษย์ใจ เราคือความรู้สึก ความรู้สึกคือเรา แล้วความรู้สึกมันอยู่ที่ไหน ความรู้สึกมันอยู่ในร่างกายนี้

ศาสนาสอนตรงนี้ ตรงที่เครื่องอยู่อาศัยมันเครื่องอาศัยเท่านั้น อาศัยดำรงชีวิตเท่านั้นเอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกมาให้ภิกษุเลี้ยงชีพแบบหยอดล้อเกวียนไม่ให้ล้อเกวียนมันเสียงดังจนเกินไป ให้ล้อเกวียนยังหมุนไปได้ ปัจจัยเครื่องอาศัยนะ เราต้องการกันแค่นี้แหละ แค่อำรงชีวิตให้ชีวิตมันอยู่ได้ แต่เราไปติดกันใจ เราคือคุณงามความดีที่มาจากไหน ทำไมเราเกิดมาแล้ว ทำไมอำนาจาฐานะสูงๆ ต่ำๆ ไม่เท่ากัน

สิ่งที่ไม่เท่ากันนะเพราะการกระทำมา ในพ่อแม่เดียวกันนะ อย่างว่าแต่เราอยู่ร่วมกันเลย แม้แต่ในพ่อและแม่เดียวกัน ลูกที่พี่น้องท้องเดียวกันยังไม่เท่ากันเลย พ่อแม่เดียวกัน พ่อแม่ต้องรักลูกเสมอกันสิ แล้วลูกเกิดมาหลายคน ทำไมลูกมีความเห็นต่างๆ

กันล่ะ ลูกมีความเห็นต่างๆ กันเพราะสมบัติของหัวใจ สมบัติของความรู้สึกที่มันเกิดมันตายเวียนมา มันมาเกิดเป็นเรา

สิ่งนี้สำคัญมาก ถ้าสำคัญมากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนให้มีศีล สมาธิ ปัญญา เราทำบุญกันนะ นี่เราทำบุญกันเพื่ออะไร ศีล ๕ ถ้ามีศีล ๕ นะ เราไม่ฆ่าสัตว์ เราไม่ตัดชีวิต เราไม่ลักของเขาเห็นไหม สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ เพราะอะไร เพราะทำให้ชีวิตเราไม่สั้น เราตัดตอนชีวิตเขา ชีวิตเรานั้นก็สั้นไป ถ้าเราให้ชีวิตเขา เราเมตตา เราถือกุศลเขาเห็นไหม สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับเรานะ ศีล ๕

ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิคือตัวตน สมาธิคือตน ถ้าเราไม่มีสมาธิ เราไม่รู้จักตัวตนเลย เราชื่อนาย ก นาย ข กัน ถ้าเราไปโรงพยาบาลนะ เขาตัดอวัยวะทิ้งไปนะ เราต้องเอาไปทิ้งเลยเพราะมันเป็นสิ่งที่เป็นขยะพิษ เราไม่ต้องการเลย แต่เวลาอยู่กับเราทำไมเป็นของเราล่ะ ทำไมเป็นของเราเห็นไหม สมบัติจริงๆ มันอยู่ที่ความรู้สึก บุญกุศลความดีเรามีภาพประทับใจ เราเคยเห็นสิ่งใดประทับใจ มันจะประทับใจเรามาก สิ่งประทับใจมันเป็นค่าความรู้สึกนะ สิ่งที่มีความกระตุ้นหัวใจที่ความรู้สึกจากภายใน นี่คือสันติภูมิจึงไปจัดตั้ง

ศาสนามีอยู่ที่นั่นนะ ศาสนาพุทธเราสำคัญมาก สำคัญเรื่องความรู้สึกอันนี้ แล้วความรู้สึกอันนี้นะ เวลาเราประพฤติปฏิบัติคือเอาชนะตน ถ้าเราแพ้ตนเองนะ เราก็ควบคุมตัวเองไม่ได้ ถ้าเราแพ้ตัวเอง เราทำอะไรไม่ได้เลย แต่ถ้าเราชนะตนเองเห็นไหม เอามั่นไว้ในอำนาจของเราเอาเราไว้ในอำนาจของเรา ถ้าเอาไว้ในอำนาจของเราเอาอะไรไปเอามั่น เอาสติสัมปชัญญะ เอาการฝึกฝน แล้วเกิดปัญญา โลกุตตรปัญญา หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ของเราเรียกสิ่งนี้ขึ้นมา

ศาสนานี้มันมีแต่คำรา มีแต่แผ่นที่เครื่องดำเนิน แต่ความจริงมันไม่มี พอความจริงมันไม่มี ไม่มีใครสามารถชี้ความจริงได้ คนไม่เคยลงพื้นที่จริง มีแต่แผ่นที่แล้วเอามาวิจัยในเรื่องแผ่นที่ เป็นไปไม่ได้ แต่ครูบาอาจารย์ของเราลงพื้นที่ ลงพื้นที่คือลงเข้าไปในหัวใจนี้ไง แล้วไปรื้อค้นมันไง แล้วไปทำลายมันไง แล้ววิธีการทำลายมันทำกันอย่างไร มรรค ๘ มรรค ๘ พุคกันปากเปือกปากแฉะนะ มรรค ๘ มัน ๘ ที่ไหน มรรค ๘ มาจากไหน มาจากในตำราหรือ มัน ๘ มาด้วยพิมพ์เขียวหรือ มันมาจากไหน แล้วเราไม่ทำของเรา

นี่ศีล สมาธิ ปัญญา มันเกิดที่นี้แหละ ถึงบอกว่ามนุษย์สมบัติสำคัญมากนะ เทวดา อินทร์ พรหม ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์นะ ฟังเทศน์หลวงปู่มั่น ฟังเทศน์พระพุทธเจ้า พวก เทวดาอินทร์ พรหม ยังต้องลงมาฟังเทศน์จากพระ อย่างมนุษย์เรา มนุษย์ที่ประพฤติ ปฏิบัติ แล้วรู้วิธีการ วิธีการใช้ใหม่ กิจญาณ สัญญาณ ไม่มีกิจญาณ ไม่มีการกระทำ ลม เป็นลม พุดกันลอยลม พุดกันไม่มีต้น ไม่มีปลายเลย แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ มันไปเริ่ม จุดเริ่มต้นที่ไหน

จุดเริ่มต้นอยู่ที่ความสงบของใจ แล้วจุดสิ้นสุดมันอยู่ที่ไหน คนเกิดคนตายคน ตายเอาอะไรไปเกิด แล้วสิ่งที่เกิดมันอยู่ที่ไหน เริ่มต้นเริ่มต้นแบบนี้ ถึงบอกว่ามนุษย์ สมบัติสำคัญที่สุด เพราะมนุษย์สมบัติมันมีหัวใจอยู่ในร่างกายของเรา ร่างกายที่นั่งกันอยู่ เพราะมีธาตุรู้ มีพลังงาน มีไฟ มันถึงได้เผาผลาญให้เราเคลื่อนไหวได้ เวลาจิตมันออกจาก ร่างนะ พลังงานไม่มีเห็นใหม่ กลายเป็นท่อนไม้ แข็งไปหมดเลย ขยับเขยื้อนไม่ได้เลย หัวใจสำคัญขนาดไหน แม้แต่โดยธรรมชาติของมนุษย์ ถ้ามีหัวใจอยู่ มีพลังงานอยู่เรายัง เคลื่อนไหวได้ ร่างกายยังเคลื่อนไหวไปได้เห็นใหม่

แล้วพลังงานตัวนี้มันสงบเข้ามา แล้วพลังงานตัวนี้มันเข้ามาชำระกิเลสจากภายใน นี่มรรคมันอยู่ที่นี้ มรรคมันไม่ใช่อยู่กับการดำรงชีวิตหรือการดำรงชีวิต สัตว์มันก็ ดำรงชีวิต คุณติ สุนัขมันดำรงชีวิตของมัน มันก็เลี้ยงเผ่าพันธุ์ของมันมา คุณติสัตว์ทั้งหลาย มันก็ดำรงชีวิตของมันแล้วเป็นมรรคใหม่ สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ โจรมันปล้นชอบ ใหม่ โจรมันปล้นชอบหรือเปล่า มันก็ปล้นของมันมา เห็นใหม่ เลี้ยงชีพชอบเลี้ยงที่ไหน เลี้ยงที่กายกับเลี้ยงที่ใจ

เราบิดเขาตามานี้เป็นทาน เรื่องของท่าน เราทำกุศลกัน เห็นใหม่ แล้วเราก็จะ ประพฤติปฏิบัติกัน เราจะทำสมาธิของเรา เราจะต้องทำให้เกิดปัญญาของเรา ปัญญาของ เรานะ ปัญญาในพระไตรปิฎกเป็นปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ก่อนมาแล้วปฏิบัติมา แล้ววางวิธีการเป็นแผนที่เครื่อง ดำเนินไว้ให้พวกเราเดิน แล้วถ้าเราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา เราใช้ปัญญาของเรา ขึ้นมา จะเป็นปัญญาของเรา

เงินของเรานะอยู่ในบัญชีของเรา เงินในธนาคารชาติเป็นแสนแสนล้านเลย เป็น ของสาธารณะ ปัญญาในพระไตรปิฎกก็เหมือนกัน เป็นปัญญาสาธารณะที่เราจะไปรู้ค้น

ขึ้นมา แต่ปัญญาของเราเนี่ยยังไม่เกิด ถ้าปัญญาของเรายังไม่เกิด เราต้องมีความมุมานะ การศึกษาศึกษามาเพื่อเป็นวิชาชีพ ศึกษาเพื่อเป็นวิชาการเพื่อเราจะไปประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพมาเลี้ยงไอ้ธาตุ ๔ นี้ แต่ไม่เคยมีใครประกอบอาชีพมาเลี้ยงหัวใจเลย

ในภาคปฏิบัติเรานี้ เป็นการประกอบอาชีพมาเลี้ยงหัวใจ คือประกอบเป็น ความเห็นจากภายใน เป็นศีล สมาธิ ปัญญา เข้าไปควบคุมความรู้สึก แล้วควบคุมให้มัน อยู่ในอำนาจของเรา จากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน ปุถุชนคือคนฟุ้งซ่าน กัลยาณปุถุชนคือ คนที่สงบได้ ความสงบนี้เป็นกัลยาณปุถุชน แล้วกัลยาณปุถุชนคือจุดสตาร์ท จุดสตาร์ท ให้ทางวิชาการทำวิจัยกับหัวใจของเราเอง ให้เกิดเป็นมรรคญาณ

มรรคญาณเกิดตรงนี้ แล้วเข้ามาทำลายกิเลส คือทำลายสิ่งเร้าในหัวใจที่เราควบคุม มันไม่ได้ นั่นคือความเคยใจ สิ่งที่ต้องการแล้วมันเร้า เห็นไหม มันเร้าเราแล้วเราทนไม่ได้ เราต้องทนให้มันบังคับบัญชาแล้วไปตามมัน สิ่งนี้เข้ามาจำกัดมัน แล้วต้องทำลายมัน ทำ ได้ พิสูจน์ได้ด้วยความรู้สึก พิสูจน์ได้ด้วยหัวใจของเรา พิสูจน์กันเอง นี่พระกรรมฐาน กรรมฐานคือฐานที่ตั้ง ฐานคือฐานของหัวใจ ฐานคือขั้วหัวใจ แล้วทำลายมัน นี่คือ กรรมฐานเห็นใหม่ มรรคเกิดตรงนี้นะ

งานก่อสร้าง งานต่างๆ ของโลกนี้มันเป็นเรื่องของปัจจัยเครื่องอาศัย นกยังมีรังมี รั้งไข่ใหม่ คนก็ต้องมีที่อยู่อาศัยไข่ใหม่ แต่อาศัยเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย อย่าไปติดมัน เรา ต้องเป็นเจ้านายมัน สร้างบ้านสร้างเรือนกันนะใหญ่โตมโหฬารเลย ส่วนห้องนอนเราก็ นิดเดียว เท่านั้นละ แต่สร้างกันมหาศาล เราไปติดมันนะ แต่ถ้าเราใช้มันนะ เราจะไม่ต้อง เสียเวลาไปบำรุงรักษามันมาก ชีวิตเราจะมีคุณค่า แล้วชีวิตเราจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วย เป็นประโยชน์ต่อตัวเราก่อน เรารู้จักตัวตนของเรา แล้วจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วยนะ เอวัง